

Liite 2

Oppimisanalytiikan eettisen käytön arviointityökalu.

Oppimisanalytiikan eettistä käyttöä voi arvioida alla olevan arviointityökalun avulla. Arviointityökalu auttaa pohtimaan oppimisanalytiikan käyttöä organisaatiossa sekä käymään vuoropuhelua eettisistä kysymyksistä koulutuksen järjestäjän ja organisaation eri toimijoiden kesken.

Osa-alue	Miten oppimisanalytiikan eettistä käyttöä voi arvioida?
Oppijan etu	Koulutuksen järjestäjän johto: Miten varmistetaan, että <ul style="list-style-type: none"> • analytiikan käytöllä edistetään oppijan osaamisen hankkimista ja hyvinvointia? • opetus- ja ohjaushenkilöstöllä on riittävä osaaminen hyödyntää oppimisanalytiikkaa oppijalähtöisesti arjen toiminnan tukena? • analytiikan käyttö lisää oppijan toimijuutta oppimisessaan ja henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa toteuttamisessa?
	Opetus- ja ohjaushenkilöstö: Miten varmistetaan, että <ul style="list-style-type: none"> • oppimisanalytiikkaa hyödynnetään oppimisen ja osaamisen hankkimisen ohjauksessa? • oppimisanalytiikan avulla tarjotaan oikea-aikaista ja tarkoituksenmukaista ohjausta ja tukea oppijoille? • oppija voi luottaa siihen, että oppimisanalytiikkaratkaisuja käytetään hänen hyväkseen?
Läpinäkyvyys	Koulutuksen järjestäjän johto: Miten varmistetaan, että <ul style="list-style-type: none"> • koulutuksen järjestäjän johto tietää, mitä oppimisanalytiikkajärjestelmiä oppilaitoksessa käytetään eri tilanteissa ja toiminnoissa? • organisaatiossa määritellään, mitä oppimiseen liittyvää tietoa kerätään ja miten tietoa käsitellään? • organisaatiossa on selkeät ohjeet oppijoille ja henkilöstölle siitä, miten ja missä toiminnoissa oppimisanalytiikkaa käytetään?
	Opetus- ja ohjaushenkilöstö: Miten varmistetaan, että <ul style="list-style-type: none"> • opetus- ja ohjaushenkilöstö viestii oppijoille siitä, miten ja missä tilanteissa he käyttävät oppimisanalytiikkaa oman opetus- ja ohjaustyönsä tukena? • oppijoille on viestitty, miten hän voi antaa suostumuksen omadatansa käyttöön ja miten hän voi itse hyödyntää omadataansa? • oppijoille on viestitty, miten ja missä toiminnoissa omadataa käytetään?

<p>Selitettyvyys</p>	<p>Koulutuksen järjestäjän johto:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimisanalytiikkaratkaisujen hankinta- ja kehittämisvaiheissa on huomioitu analytiikan toimintaperiaatteiden ymmärrettävyys? • organisaatiossa käytettävien oppimisanalytiikkaratkaisujen toimintaperiaatteet on mahdollista selittää ymmärrettävästi käyttäjille?
	<p>Opetus- ja ohjaushenkilöstö:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimisanalytiikan toimintaperiaatteet on selitetty ymmärrettävästi oppijoille?
<p>Oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus</p>	<p>Koulutuksen järjestäjän johto:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimisanalytiikkaratkaisujen suunnittelussa ja toteuttamisessa on huomioitu saavutettavuus? • organisaatiossa on nimetty oppimisanalytiikkajärjestelmän yhdenvertaisuusvaikutusten arvioinnin vastuhenkilö? • oppimisanalytiikkaa käytetään oppijoiden oikeuksia kunnioittaen ja oppijoiden ja henkilöstön yhdenvertaisuutta edistäen? • oppimisanalytiikkaratkaisujen käyttäjälähtöisyys toteutuu?
	<p>Opetus- ja ohjaushenkilöstö:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimisanalytiikkaratkaisuja käytetään tavalla, joka ei leimaa oppijoita tai kapeuta oppimista ja opiskeluvaihtoehtoja?

<p>Turvallisuus</p>	<p>Koulutuksen järjestäjän johto:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • organisaatiossa on riittävä osaaminen huolehtia oppimisanalytiikkajärjestelmien kokonaisvaltaisesta turvallisuudesta? • organisaatiossa on nimetty tietosuojavastaava? • organisaatiossa on nimetty henkilö, joka vastaa datan hallinnasta, päivittämisestä ja yhteensopivuudesta? • oppimiseen liittyvät tiedot kerätään, käsitellään ja tallennetaan tietoturvallisesti ja tietosuoja huomioiden kaikissa tiedon elinkaaren vaiheissa? • organisaatiossa käytetyt, kehitetyt ja hankittavat oppimisanalytiikkajärjestelmät ovat turvallisia? • organisaatiossa on käytössä turvatoimet, joilla järjestelmät suojataan tietoturvaloukkauksilta? • henkilöstö ja oppijat on koulutettu käyttämään oppimisanalytiikkaa turvallisesti? • organisaatiossa on selkeät ohjeet, miten ja kenelle ilmoitetaan mahdollisista tietosuoja- ja tietoturvaloukkauksista? <p>Opetus- ja ohjaushenkilöstö:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimiseen liittyvät tiedot kerätään, käsitellään ja tallennetaan tietoturvallisesti ja tietosuoja huomioiden kaikissa tiedon elinkaaren vaiheissa? • oppimisanalytiikkaratkaisuja käytetään turvallisesti sekä tietoturva- ja tietosuojaohjeita noudattaen?
<p>Päätöksenteon tuki</p>	<p>Koulutuksen järjestäjän johto:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimisanalytiikkaa hyödynnetään tehokkaasti osana tietojohdamisen kokonaisuutta? • oppimisanalytiikan tuottamia raportteja ja ratkaisuehdotuksia osataan arvioida kriittisesti ja kokonaisvaltaisesti? • analytiikkajärjestelmien ehdottamat ratkaisut perustuvat yhteisiin tavoitteisiin ja arvoperustaan? • henkilöstöllä ja oppijoilla on osaamista käyttää oppimisanalytiikkajärjestelmiä osana arjen toimintaa? <p>Opetus- ja ohjaushenkilöstö:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimisanalytiikkaratkaisuja osataan hyödyntää tehokkaasti pedagogisen toiminnan tukena? • oppimisanalytiikan tuottamia raportteja ja esittämiä ratkaisuja osataan arvioida kriittisesti ja oppijoiden kokonaistilanne huomioiden?

Vastuullisuus	<p>Koulutuksen järjestäjän johto:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimisanalytiikan käyttöön liittyvät vastualueet (mm. datan kerääminen, analysointi, tietoturvallinen käsittely, säilyttäminen ja hallinnointi sekä pääsy dataan) on määritelty selkeästi? • organisaatiossa on määritelty, kuka on päävastuussa oppimisanalytiikan hankintaan, käyttöön ja kehittämiseen liittyvistä päätöksistä?
	<p>Opetus- ja ohjaushenkilöstö:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • opetus- ja ohjaushenkilöstön vastualueet oppimisanalytiikan käytössä ovat selkeitä?
Vaikuttavuus	<p>Koulutuksen järjestäjän johto:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • organisaatiossa on toimintamalli, jolla seurataan oppimisanalytiikan käyttöä ja vaikuttavuutta? • oppimisanalytiikka toimii suunnitellulla tavalla?
	<p>Opetus- ja ohjaushenkilöstö:</p> <p>Miten varmistetaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimisanalytiikan käyttö lisää oppijoiden ja henkilöstön osaamista ja hyvinvointia?